

Massor av information men få har visat intresse

SIF-kongressen sa ja till löntagarfonder, majoriteten av SIF-medlemmarna nej. I juni har TCO kongress. Vad kommer nu att hända? Skjuts löntagarfondsfrågan på framtiden? Ska fonderna utredas vidare? Blir det en extra TCO-kongress 1980 som tar ställning i löntagarfondsfrågan? Frågorna är många, men något definitivt beslut lär det knappast bli vid årets kongress.

Att det har funnits gott om informationsmaterial kan man lätt konstatera i översikten här intill men statistiken visar att medlemsintresset har varit mycket litet.

□ Att majoriteten av SIF-medlemmarna säger nej till löntagarfonder av det slag som föreslås i den planerade motionen till TCO-kongressen i juni står redan nu klart. Om SIF-medlemmarna överhuvudtaget vill ha löntagarfonder eller hur eventuella löntagarfonder ska vara konstruerade ger remissvaren inget definitivt besked om.

Det var vid SIF-kongressen i november förra året som Lennart Bodström vädjade om ett principiellt ställningstagande i löntagarfondsfrågan:

»Det bör framgå om TCOs största förbund finner det väsentligt att TCO engagerar sig med full kraft i dessa frågor och att vi därvid självständigt försöker utarbeta lösningar som är i överensstämmelse med våra övriga fackliga värderingar.»

Lennart Bodström underströk också att det sätt på vilket löntagarfondsfrågan behandlas inom SIF kommer att få avgörande betydelse för vad som fortsättningsvis sker inom TCO. »TCOs offentliga sektor och kansli kommer inte att mobiliseras för att pressa fram en lösning som ni är negativa till . . .»

Kongressen gav också ett klart och bestämt svar – efter en lång och livlig debatt. Ett uttalande för kollektiva löntagarfonder togs med acklamation:

Kongressen delar de fackliga grundvärderingar som finns angivna i rapporten om löntagarfonder till 1979-års TCO-kongress.

Kongressen ser löntagarfonder som ett av medlemn för ett stärkt löntagarinflytande och vill särskilt understryka detta mål i rapporten.

Arbetet, inte bara ägandet, ska ge rätt att bestämma över ett företags verksam-

het och över näringspolitikens inriktning. Fonderna ska vara kollektiva och är därmed ett led i den solidariska lönepolitiken.

Kongressen anser att dessa grundvärderingar bör vara vägledande för förbundets ställningstagande inför TCO-kongressen, men dessförinnan ska en bred remissbehandling inom förbundet äga rum.

På SIF-kongressen presenterades också resultatet av den s k minikursen om löntagarfonder. Där framgick att endast 5 531 personer hade svarat på den medföljande enkäten vilket motsvarar ca 2 procent av SIFs medlemskår. (30 000 kurspaket hade skickats ut.)

Av dem som svarade ville drygt hälften, 53,4 procent, ha löntagarfonder i någon form medan 40,3 procent sa nej till fonder. Inflytande och kapitalbildning anger de flesta som huvudmotiv för löntagarfonder. Ca en tredjedel vill ha individuella andelar, lika många är emot individuella andelar.

Kongressbeslutet att skicka ut löntagarfondsfrågan på en bred remissbehandling resulterade i att SIF-kansliet utarbetade en motion till TCO-kongressen i juni. Motionen sändes ut till avdelningar, klubbar, jämställdhetsråd och ungdomssektioner den 15 december och svaren skulle vara inne den 15 januari.

I motionen föreslår SIF att TCO-kongressen beslutar:

● att kollektivt ägda löntagarfonder av kapitalförsörjningstyp införs med en sådan verksamhetsinriktning att struktur-omvandlingen sker under upprätthållan-

det av full sysselsättning, att den solidariska lönepolitikens genomförande underlättas samt att de anställdas krav på inflytande kan uppfyllas.

● att ett vinstdelningssystem aktualiseras när den tekniska utformningen och de ekonomiska effekterna har utretts.

Det är alltså denna motion som en majoritet av SIF-medlemmarna nu har avslagit.

Många klubbar och avdelningar protesterade mot den korta remisstiden – en månad – och menar att de har haft alltför kort tid på sig i denna viktiga fråga. En kritik som har tillbakavisats av SIF-kansliet som understryker att möjligheterna att sätta sig in i löntagarfondsfrågan har varit stora under de senaste åren, på kurser, konferenser o dyl.

Att det aktiva intresset för löntagarfondsfrågan har varit litet bland tjänstemännen framgår dock av kursstatistiken. Endast 8 000 deltog i de kurser och konferenser som TCO och TBV ordnade om löntagarfonderna hösten 1977 och våren 1978. Och i SIFs egen minikurs om löntagarfonder deltog endast 5 531 personer. ■

Löntagarfondsdebatten i Sverige

- 1971 LO-kongressen ger en arbetsgrupp under ledning av Rudolf Meidner i uppdrag att utreda »frågan om branschfonder och annan fondbildning av vinster och löntagarnas sparande för kapitalinsatser i företagen».
- 1974 Arbetsgivareföreningen och Sveriges Industriförbund ger en arbetsgrupp under ledning av Erland Waldenström i uppdrag att utreda vinst- och kapitaldelningsproblematikens långsiktiga betydelse för näringslivet.
- 1975 Regeringen tillsätter en utredning om löntagarna och kapitaltillväxten, under ledning av Hjalmar Mehr. Denna statliga

utredning ska komma med en rapport under 1979.

- 1975 TCO ger ut diskussionsunderlaget »Ekonomisk översikt, löntagarkapital».
- 1975 LOs första förslag »Löntagarfonder» presenteras.
- 1976 LO-kongressen godkänner rapporten »Kollektiv kapitalbildning genom löntagarfonder» (en reviderad upplaga av ursprungsförslaget Löntagarfonder).
- 1976 Den »Waldenströmska gruppen» lämnar sin rapport. »Företagsvinster, kapitalförsörjning, löntagarfonder.»
- 1976 SACO/SR ger ut diskussionsmemoria om löntagardelaktighet

- i företagets kapital och vinster.
- 1976 TCO-rapporten »Löntagarkapital» behandlas på TCO-kongressen.
- 1978 LO och SAP ger ut rapporten »Löntagarfonder och kapitalbildning».
- 1978 TCO ger ut kongressrapporten »Löntagarkapital genom fonder - ett principförslag»
- 1978 Folkpartiet ger ut en debattmemoria.
- 1978 Moderata samlingspartiet ger ut en rapport om ägandespridning.
- 1979 SACO/SR ger ut en kongressskrift »Löntagarfonder debatt inför kongress 79».

– Ointresset ska inte få styra våra beslut, sa SIF-ordföranden Inge Granqvist, på SIF-kongressen i november. Han hänvisade till konferenser där löntagarfonder diskuterades och där det klart och tydligt framgick att deltagarna varken läst eller satt sig in i TCO-rapporten men ändå hade en »klar» uppfattning. Han underströk också att utomfackligt mullvadsarbete inte får styra debatten om löntagarfonder.

Text:
Gudfinna Ragnarsdóttir

Löntagarfundsdiskussionen inom TCO

Det var ett tag sedan den började

- 1975 mars Ekonomisk översikt, Löntagarkapital, ett diskussionsunderlag (En broschyr på 12 A4-sidor)
- 1976 »Löntagarkapital» rapport till TCO-kongressen i juni (68 sidor). Kongressen godkände denna rapport som underlag för det fortsatta utredningsarbetet om löntagarfonder inom TCO.
- 1977 På hösten inleddes en informations- och studieverksamhet baserad på kongressrapporten och studiehäftet »Löntagarfonder ur TCO-perspektiv». (40 A4-sidor) + sammanfattningar och en artikelsamling om löntagarfonder (48 A4-sidor).
- 1978 februari »Löntagarfonder ur TCO-perspektiv - en debattskrift» utarbetad av en arbetsgrupp inom TCOs kansli (60 sidor). Debattskriften diskuterades på en ordförandekonferens inom TCO i februari.

- 1978 juli Kongressrapporten »Löntagarkapital genom fonder - ett principförslag» (190 sidor). TCO-S har också gett ut två rapporter om löntagarfonder »Statstjänstemännen och löntagarfonderna» Rapport 1 och 2 (februari och juni 1978), samt diskussionsfrågor om löntagarfonder i juni samma år.
- SKTF gav i september 1977 ut en egen utredning om löntagarfonder »Kapitalbildning och ekonomisk utveckling, synpunkter från SKTF».
- De övriga förbunden har också bedrivit studie- och informationsverksamhet och diskuterat löntagarfondsfrågan på kurser och konferenser, bl a ordnade SIF s k minikurser om löntagarfonder. 30 000 »kurspaket» distribuerades. Såväl TCO-tidningen som förbundstidningarna har också haft en rad artiklar om löntagarfonderna under de senaste fyra åren.

TCO-styrelsen om Volvoavtalet med Norge

□ TCO-styrelsen har givit sitt stöd till Volvos avtal med Norge. Styrelsen understryker de fördelar utöver förstärkningen av det egna kapitalet som avtalet innebär för företaget. Avtalets betydelse för företagets framtida expansionsmöjligheter ligger bl a i att Volvos jämfört med konkurrenternas alltför snäva hemmamarknad kan vidgas. Volvo har redan kunnat konstatera en gynnsam försäljningsutveckling i Norge. Därmed läggs

en fastare grund för företaget att i ett längre perspektiv upprätthålla och öka sysselsättningen.

Särskild vikt måste läggas vid avtalets innehåll om ett ökat nordiskt industriellt samarbete. Ett växande industriellt samarbete mellan de nordiska länderna förstärker allmänt de nordiska företagens möjligheter att hävda sig i en hårdnande internationell konkurrens. ■

